

Peňažný príspevok na opatrovanie

Peňažný príspevok **slúži na zabezpečenie pomoci** osobe s ŤZP pri:

- úkonoch sebaobsluhy,
- starostlivosti o domácnosť,
- realizovaní sociálnych a vzdelávacích aktivít.

Peňažný príspevok **sa poskytuje** za stanovených podmienok **osobe, ktorá osobne opatruje osobu s ŤZP** odkázanú na opatrovanie.

Oprávnená osoba

Oprávnenou osobou na peňažný príspevok **je osoba, ktorá opatruje osobu s ŤZP** a:

- je manžel, manželka, rodič, náhradný rodič, súdom ustanovený opatrovník, dieťa, starý rodič, vnuk, vnučka, súrodenec, nevesta (aj ovdovená žena po synovi svokry alebo svokra), zať (aj ovdovený muž po dcére svokry alebo svokra), svokor, svokra, švagor, švagriná, neter, synovec fyzickej osoby s ŤZP alebo
- býva s fyzickou osobou s ŤZP.

Peňažný príspevok **sa poskytuje**:

- len jednej oprávnenej osobe.
- ak osoba, ktorá opatruje osobu s ŤZP, vykonáva zamestnanie a jej mesačný príjem z tohto zamestnania nie je vyšší ako **dvojnásobok** sumy životného minima. Vykonávanie zamestnania nesmie byť v rozpore s účelom a rozsahom opatrovania fyzickej osoby s ŤZP.
- ak si osoba, ktorá opatruje osobu s ŤZP zvyšuje kvalifikáciu externou formou štúdia alebo dennou formou štúdia kombinovanou s externou formou a v čase svojej neprítomnosti z dôvodu zvyšovania kvalifikácie zabezpečí opatrovanie osoby s ŤZP inou osobou.

Osoba **môže vykonávať opatrovanie**, ak:

- je plnoletá,
- má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu,
- je fyzicky a psychicky schopná vykonávať opatrovanie a
- osoba s ŤZP jej udelila písomný súhlas s opatovaním.

Fyzická osoba, ktorej sa poskytuje peňažný príspevok na opatrovanie, **je dôchodkovo poistená**, ak:

- nie je poistená z iných dôvodov (napríklad zamestnanie, výkon samostatnej zárobkovej činnosti) a
- jej nebol priznaný predčasný starobný dôchodok alebo invalidný dôchodok alebo nedovršila dôchodkový vek.

Bližšie informácie o sociálnom poistení osôb vykonávajúcich opatrovanie poskytuje Sociálna poisťovňa.

Podmienky nároku

Peňažný príspevok **sa poskytuje**, ak:

- opatrovanie vykonáva oprávnená osoba,
- sa opatrovanie poskytuje fyzickej osobe s ŤZP, ktorá dovŕšila 6 rokov veku a je odkázaná na opatrovanie,
- ak úrad práce, sociálnych vecí a rodiny vydá rozhodnutie o priznaní peňažného príspevku a toto rozhodnutie nadobudne právoplatnosť.

Peňažný príspevok na opatrovanie **sa neposkytuje**, ak sa osobe s ŤZP poskytuje:

- peňažný príspevok na osobnú asistenciu,
- opatrovateľská služba viac ako osem hodín mesačne,
- týždenná pobytová sociálna služba alebo
- celoročná pobytová sociálna služba (s výnimkou sociálnej služby v útulku, domove na pol ceste alebo v zariadení núdzového bývania).

Osoba s ŤZP je podľa komplexného posudku odkázaná na opatrovanie, ak je odkázaná na pomoc inej osoby pri jednotlivých činnostiach (stravovanie a pitný režim, vyprázdňovanie močového mechúra a hrubého čreva, osobná hygiena, celkový kúpeľ, obliekanie, vyzliekanie, zmena polohy, sedenie a státie, pohyb po schodoch, pohyb po rovine, orientácia v prostredí, dodržiavanie liečebného režimu, potreba dohľadu) a rozsah tejto pomoci je aspoň 8 hodín denne.

Žiadosť o príspevok

Žiadosť o priznanie peňažného príspevku **sa podáva písomne** na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny príslušnom podľa miesta trvalého pobytu žiadateľa. Nárok na príspevok si oprávnená osoba môže uplatniť aj žiadosťou podanou elektronickými prostriedkami a podpísanou zaručeným elektronickým podpisom oprávnenej osoby. **Žiadosť musí obsahovať odôvodnenie.**

Odporúčame vám, aby ste sa pred podaním žiadosti informovali na príslušnom úrade práce, sociálnych vecí a rodiny o všetkých náležitostiach tejto žiadosti a o ďalších písomnostiach, ktoré je k nej potrebné priložiť.

- Žiadosť o poskytnutie peňažného príspevku na opatrovanie pre žiadateľa, ktorý poberá dávky dôchodkového poistenia alebo dávky výsluhového zabezpečenia (.PDF)
- Žiadosť o poskytnutie peňažného príspevku na opatrovanie pre žiadateľa, ktorý nepoberá dávky dôchodkového poistenia alebo dávky výsluhového zabezpečenia

Konanie o príspevku

Konanie o priznanie peňažného príspevku sa začína na základe písomnej žiadosti. **Podkladom na rozhodnutie je komplexný posudok.**

Ak sa fyzická osoba podľa lekárskeho posudku nepovažuje za osobu s ŤZP, je lekársky posudok podklad na rozhodnutie o peňažnom príspevku na kompenzáciu.

Ak je podkladom na rozhodnutie o peňažnom príspevku na kompenzáciu komplexný posudok, lehota na jeho vypracovanie je 60 dní od začatia konania a lehota na vyhotovenie rozhodnutia je 30 dní od vyhotovenia posudku. Ak nemôže príslušný úrad práce, sociálnych vecí a rodiny vzhľadom na okolnosti prípadu rozhodnúť v lehote, môže Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny predĺžiť lehotu na rozhodnutie najviac o 30 dní.

Výplata príspevku

Nárok na peňažný príspevok a na jeho výplatu **vzniká právoplatným rozhodnutím** príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny **o jeho priznaní**.

Peňažný príspevok je možné priznať a vyplatiť aj vtedy, ak opatrovaná osoba zomrela pred vypracovaním komplexného posudku, ktorý mal byť podkladom rozhodnutia o peňažnom príspevku na opatrovanie, ak sa preukáže, že boli splnené podmienky na jeho poskytovanie.

Peňažný príspevok na opatrovanie sa vypláca v eurách

- v hotovosti alebo
- bezhotovostným prevodom na žiadosť fyzickej osoby, ktorej sa peňažný príspevok na opatrovanie priznal
 - na jej účet v banke alebo v pobočke zahraničnej banky so sídlom na území Slovenskej republiky alebo
 - na účet v banke alebo v pobočke zahraničnej banky so sídlom na území Slovenskej republiky alebo inej osoby, ktorú si fyzická osoba, ktorej sa peňažný príspevok na opatrovanie priznal, určí.

Výška príspevku

Ak opatrovanie vykonáva osoba v produktívnom veku:

Základná výška peňažného príspevku je mesačne:

- **525,65 €** pri opatovaní jednej osoby s ŤZP,
- **699,15 €** pri opatovaní dvoch alebo viacerých osôb s ŤZP.

Sumy peňažných príspevkov je možné zvýšiť o 100 € mesačne, ak je opatrovanou osobou s ŤZP jedno alebo viacero nezaopatrených detí a zároveň fyzická osoba vykonávajúca opatrovanie nemá v čase opatrovania príjem zo zamestnania ani nepoberá dávky dôchodkového poistenia, dávky výsluhového zabezpečenia alebo dôchodky starobného dôchodkového sporenia.

Sumy peňažných príspevkov **sa znižia**, ak:

- je príjem fyzickej osoby s ŤZP vyšší ako **2 násobok** sumy životného minima,
- je opatrovanou osobou s ŤZP nezaopatrené dieťa, tak sa sumy príspevkov znižia, ak príjem osoby s ŤZP prevyšuje **3 násobok** sumy životného minima,
- je opatrovaná osoba s ŤZP poberateľom zvýšenia dôchodku pre bezvládnosť, príspevok sa zníži o sumu zvýšenia dôchodku pre bezvládnosť.

Ak opatrovanie vykonáva dôchodca:

Ak osoba, ktorá opatruje osobu s ŤZP, poberá:

- starobný dôchodok, predčasný starobný dôchodok,
- invalidný dôchodok z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 % (tzv. „plný“ invalidný dôchodok),
- výsluhový dôchodok alebo invalidný výsluhový dôchodok,

tak sa neskúma a nezohľadňuje príjem opatrovanej osoby s ŤZP a suma peňažného príspevku na opatrovanie je mesačne:

- **262,85 €** pri opatovaní jednej osoby s ŤZP,
- **349,60 €** pri opatovaní dvoch alebo viacerých osôb s ŤZP,

Ak sa osobe s ŤZP alebo viacerým osobám s ŤZP, ktoré sú odkázané na opatrovanie, poskytuje ambulantná forma sociálnej služby v rozsahu viac ako 20 hodín týždenne, tak je suma príspevku na opatrovanie mesačne:

- **231,30 €** pri opatovaní jednej osoby s ŤZP,
- **325,10 €** pri opatovaní dvoch alebo viacerých osôb s ŤZP.

Ak osoba opatruje viacero osôb s ŤZP, pričom jednej z nich sa poskytuje ambulantná forma sociálnej služby v rozsahu viac ako 20 hodín týždenne, výška peňažného príspevku na opatrovanie je **339,10 €**.

Sumy peňažných príspevkov **sa znižia**, ak:

- je opatrovaná osoba s ŤZP poberateľom zvýšenia dôchodku pre bezvládnosť, príspevok sa zníži o sumu zvýšenia dôchodku pre bezvládnosť.

Ak osoba s ŤZP zomrie:

Peňažný príspevok na opatrovanie sa poskytne za celý kalendárny mesiac, v ktorom táto osoba zomrela a za nasledujúci kalendárny mesiac.

Povinnosti oprávnenej osoby

Fyzická osoba, ktorá je účastníkom právnych vzťahov, je okrem iných povinností uvedených v § 57 **povinná** najmä:

- preukázať skutočnosti rozhodujúce na priznanie, výšku alebo výplatu peňažného príspevku na kompenzáciu,
- písomne oznámiť príslušnému úradu práce, sociálnych vecí a rodiny do 8 dní zmeny v skutočnostiach rozhodujúcich na trvanie nároku, výšku alebo výplatu peňažného príspevku na kompenzáciu,
- písomne oznámiť do ôsmich dní príslušnému úradu práce, sociálnych vecí a rodiny začatie poskytovania odľahčovacej služby, vykonávania zamestnania, pobytu v zdravotníckom zariadení, zvyšovania kvalifikácie externou formou štúdia alebo dennou formou štúdia kombinovanou s externou formou .

Zánik nároku

Nárok na peňažný príspevok **zanikne**,:

- ak sa poskytol neprávom alebo jeho poskytovanie prestalo plniť svoj účel,
- ak príslušný úrad práce, sociálnych vecí a rodiny zistí nedostatky závažného charakteru týkajúce sa kvality a rozsahu pomoci vykonávanej pre osobu s ŤZP,
- ak sa zmenia skutočnosti rozhodujúce na trvanie nároku na peňažný príspevok na opatrovanie (napríklad ak osoba s ŤZP po opätovnom prehodnotení zdravotného stavu už nie je osobou s ŤZP alebo hodnota majetku osoby s ŤZP je vyššia ako 39 833 €),
- dňom smrti fyzickej osoby, ktorej sa poskytoval peňažný príspevok na opatrovanie.

Ak sa peňažný príspevok na opatrovanie priznal pred smrťou fyzickej osoby, ktorej sa poskytoval, splatné sumy, ktoré sa nevyplatili do dňa jej smrti, sa nevypláta.

Odkazy

- [Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny](#)

Legislatíva

- [Zákon č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov](#)
- [Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 172/2019, ktorým sa ustanovuje výška sadzby na jednu hodinu osobnej asistencie a výška peňažného príspevku na opatrovanie](#)
- [Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní \(živnostenský zákon\) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov](#)